

Pro Höytiäinen ry

Toimintakertomus vuodelta 2022

YLEISTÄ

Pro Höytiäinen ry:n perustamiskokous oli 4.9.2014 Kontiolahdella ja 07.10.2014 yhdistys rekisteröitiin. Sääntöjen mukaan yhdistyksen tarkoituksena on parantaa Höytiäisen vesistöalueen vesi- ja ranta-alueiden kelpoisuutta asumiseen, virkistykseen ja muuhun käyttöön sekä edistää ja kehittää alueiden käyttöä tavalla, joka ottaa huomioon alueen ekologiset tarpeet ja säästää ympäristöä.

Tarkoituksensa toteuttamiseksi yhdistys tutkii ja selvittää vesistöalueen tilaa, sekä siihen vaikuttavia tekijöitä; neuvoo ja opastaa valuma-alueen asukkaita, vesistönkäyttäjiä ja elinkeinonharjoittajia vähentämään järveen kohdistuvaa kuormitusta. Yhdistys toteuttaa hankkeita, joilla järven tilaa ja virkistyskäyttömahdollisuuksia parannetaan.

HALLINTO

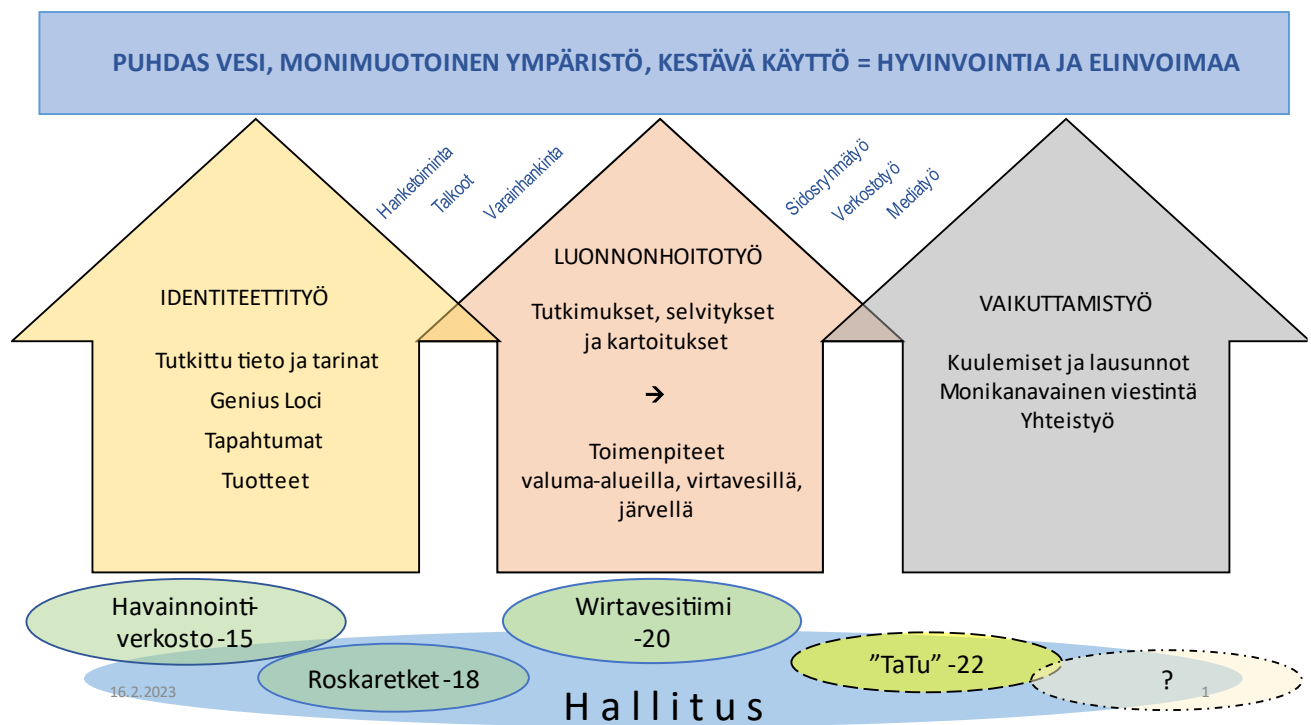
Yhdistyksen perustamiskokouksessa 4.9.2014 valittiin yhdistyksen hallitus toimikaudeksi 4.9.2014 - 31.12.2016, seuraavat hallitukset toimivat kaksi vuotta kerrallaan.

Hallituksessa vuonna 2022 toimivat:

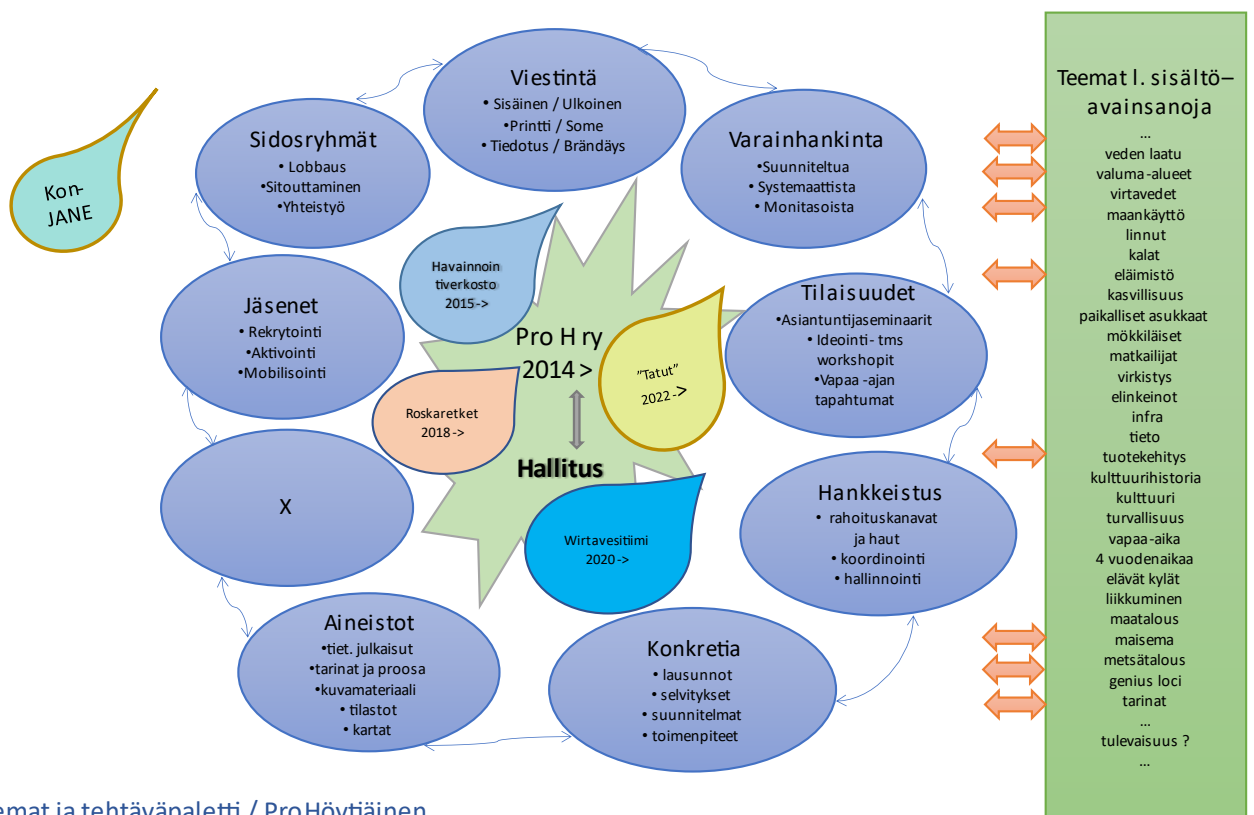
puheenjohtajana Kirsi Karhio, Polvijärvi
hallituksen jäsenenä:

- Ilkka Karppinen, Kontiolahti
- Heikki Kukkonen, Polvijärvi/Helsinki (vpj).
- Ari Lappalainen, Kontiolahti
- Petri Luotio, Kotka/Polvijärvi
- Kai Paavilainen, Joensuu

Hallituksen työmäärä ja aiheiden moninaisuus on melkoinen (ks. kuvat 1. ja 2.) ja vastuualueita on pyritty jakamaan perustamalla tiimejä eri teemojen pariin.

Kuva 1. Tavoite, teemat ja toimijat

teemat ja tehtäväpaletti / ProHöytiäinen

Kuva 2. Pro Höytiäinen työkalupakki ja organisoituminen

Työnjako on lähtenyt liikkeelle vähitellen organisoitumisen kautta (kuvat 1 ja 2.): havainnointiverkosto on toiminut vuodesta 2015, roskaretket vuodesta 2018, Wirtavesitiimi (WVT) loppuvuodesta 2020 lähtien ja tapahtumatuotantotiimi (TaTut) keväästä 2022. Malli on osoittautunut toimivaksi ja toimintaa kehitetään edelleen tiimien suuntaan.

Toiminnantarkastajiksi syyskokous 2022 valitsi jatkamaan Helena Eschnerin Joensuusta ja Kauko Väistön Kontiolahdelta.

Toimintasuunnitelman painotus oli edelleen vuonna 2022 veden laadussa ja kalakannoissa, myös linnusto huomioitiin. Painopistevalinnat - vesienhoito ja luonnon monimuotoisuus - resonoivat myös avoimena oleviin rahoituksiin. Ts. valuma-aluekunnostusten ml. bioreaktorin rakentaminen ja taimenten ja rapujen elinolokunnostusten parissa jatkettiin. Hakemuksia laadittiin em. teemoista eri rahoitusohjelmiin: Puhakanlahden lintuveden kunnostus Helmi-ohjelmaan, Höytiäisen valuma-alueen kartoitusta koskeva hankesuunnitelma maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ohjelmaan ja Lämminlahden kunnostusta edistävä hakemus vesiensuojelun tehostamisohjelmaan.

Kaikesta toiminnasta pyritään saamaan tietoa yhteistyökumppaneille ja alueen asukkaille, myös laajemmin asioista kiinnostuneille. Yhdistys jatkoi toimintavuotena verkostoitumista ja yhteistyön rakentamista edelleen järven ja sen ympäristöön sekä monipuolisiin teemoihin liittyvien tahojen kanssa haluttujen toimenpiteiden mahdollistamiseksi, mm. Höytiäisen kalatalousalue, kalavesien osakaskunnat, metsästysseurat, Metsähallitus, kunnat, Karelia AMK, Kontiolahden Luonnonystävät, Vesistökuunnostusverkosto, Oulun yliopisto etc.

YHDISTYKSEN KOKOUKSET JA JÄSENISTÖ

Kokoukset

Hallituksen kokouksia toimikauden aikana sääntömääräisten vuosikokousten lisäksi oli kolme (3), kaikki Teams -kokouksina. Hallituksen kokoustarve on vähentynyt tiimien toiminnan vakiinnuttua.

Yhdistyksen sääntömääräinen **kevätkokous** järjestettiin **21.04.2022** Kontiolahden Kontiotuvalla. Kokouksen alkuun oli varattu kaksi puheenvuoroa: FT Ari Lappalainen esitteli tutkimustaan kalastuskulttuuri 1990- ja 2020 -lukuilla ja Höytiäisen kalatalousalueen toiminnanjohtaja Mervi Paajanen esitteli organisaationsa toimintaa. Esitysten innoittamien keskustelujen jälkeen siirryttiin kokoustamaan asialistan mukaisesti: toiminnantarkastajien antama toiminnantarkastuskertomus luettiin kokoukselle, toimintakertomus ja tilinpäätös vahvistettiin ja hallitukselle myönnettiin vastuuvapaus. Kokouksen päätyttyä tutustuttiin Kontiotuvan tiloihin ja Ari Lappalaisen Museoviraston ja KKE:n tuella työstämään ”Paasiin”, mobiiliin kosketusnäyttöön, jossa esitellään monipuolisesti Höytiäisen luontoa ja historiaa. Paasi on tarkoitettu yleisön nähtäväksi eri kohteisiin.

Syyskokous järjestettiin 24.11.2022 niin ikään Kontiotuvalla. Kokouksen alussa puheenjohtaja piti lyhyen tilannekatsauksen meneillään olevista asioista, mm. hanketilanteesta ja -rahoituksista sekä uusista yhteistyökumppaneista. Tilannekatsauksen jälkeen siirryttiin kokoustamaan asialistan mukaisesti: vahvistettiin toimintasuunnitelma ja talousarvio vuodelle 2023 (liite) sekä valittiin hallitus kaudelle 2023. Erovuorossa olleista Ilkka Karppinen ja Ari Lappalainen jatkavat, Heikki Kukkonen ja Kai Paavilainen jäivät pois, uusina valittiin Heli Kaarniemi, Seija Karttunen ja Mikko Lahti. Puheenjohtajana jatkaa Kirsi Karhio.

Vuodelle 2023 vahvistetun toimintasuunnitelman painopisteet valittiin jatkoon. Järven tilan parantaminen edellyttää erilaisia kunnostustoimia, jotka puolestaan edellyttävät yhteistyötä järven eri toimijoiden kesken, panostamista rahoitushakuihin ja niissä onnistumista.

Yhdistyksen jäsenet

Toimikauden 2022 lopussa yhdistyksessä oli 216 jäsentä, joista Lomakeskus Huhmarin konkurssin myötä enää 10 on yhteisöjäseniä. Vuoden aikana yhdistys sai 21 uutta jäsentä (2021 195/11; 2020 160/11 2019:155/11).

TALOUS

Yhdistyksen talous perustuu jäsenmaksuihin, mahdollisiin kuntien pieniin toiminta-avustuksiin, haettuihin ja myönnettyihin apurahoihin ja hankerahoitukseen, varainkeruutuotteiden myyntiin sekä sponsoritukeen. Jäsenmaksuilla saadaan katettua hallinnollisia tehtäviä ja yhdistyksen perustoimintaan kuuluvia menoja, kuten kirjanpito ja tilinpäätös, tilinhoitokulut, vakuutukset (vene-, talkoo-), kotisivujen ylläpito Nettihotelli -palvelussa, postitus, vuosikokouskulut.

Toimintasuunnitelman mukaiseen sisällölliseen ja tavoitteelliseen toimintaan tarvitaan kohdistettua ja eri kanavista anottavaa rahoitusta. Esim. puhelin- ja muut toimisto- ja hallintokulut sekä kokouksiin liittyvät kulut (matkat, tilat, tarjoilut) katetaan hankevaroista, jos sellaisia on, muuten ja useimmiten yhdistyksen aktiivisten jäsenten omalla kustannuksella, joskus harvoin yhdistyksen varoista.

Hallitus ja tiimit ovat toimineet talkoilla eikä kokouspalkkioita ole nostettu, ei myöskään kokoustamisesta koituvia matkakuluja. Tiimien kokouskahvit on jonkun kerran kustannettu yhdistyksen varoista, mikäli kokous on järjestetty julkisissa tiloissa.

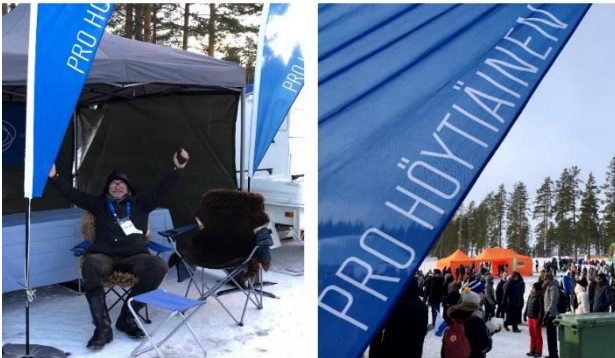
Tilitiedot löytyvät yhdistyksen tilinpäätöksestä vuodelta 2022.

TOIMINTA

Konkreettinen tekeminen on hyvä tapa tuoda esille yhdistyksen toimintaa, vahvistaa eri toimijoiden välistä yhteistyötä, aktivoida toimijoita mukaan ja rekrytoida jäseniä. Järviyhdistyksen vuosi –22 oli monipuolista osallistumista, joista esimerkkeinä mm.:

3.-6.3.22	Event Park / Ampumahiihdon MC Kontiolahti
09.05.22	Tatujen perustamiskokous / Muutoksen tila
14.-15.5.	opastusta kunnostuksiin 4H:n Metkat-hankkeelle
21.05.22	Tuu Mukkaan –tapahtuma / Polvijärvi
02.06.22	Kiskonjoen istutukset
07.06.22	Tatujen suunnittelupäivä Huhmarissa
12.06.22	Havainnointipäivä Huhmarin rannassa
17.-19.06.22	Karjalan Erämessut
22.06.22	Täsmäkunnostuksia Kiskonjoella
22-23.07.22	Polvijärvipäivät

14.08.22 Kontiolahtipäivät
 20.08.22 Roskaretket Vierevänniemellä
 20.09.22 AMKin tutkimuspvä Aisusjoella
 24.09.22 Tuu Mukkaan -tapahtuma/Polvijärvi
 24.-25.9.22 Kiskonjoen kunnostustalkoot
 06.10.22 AMKin kunnostuspvä Kiskonjoella
 13.10.22 AMKin tutkimuspvä Kiskonjoella
 22.11.22 Dambusters -leffa
 26.11.22 Polvijärven joulunavaus ja -tori
 29.11.-4.12.22 Event Park / Ampumahiihdon MC Kontiolahdessa

Kuvat 3. ja 4. Ampumahiihdon MC-tapahtumassa maaliskuussa 2022 ja joulukuussa 2022.

Kuva 5. Tuu Mukkaan tapahtuma oli kohdistettu lapsiperheille. Höytiäinen ja järviyhdistys kiinnostivat kävijöitä.

Kuva 6. Kiskonjoelle istutettiin 1-vuotiaita taimenia kalatalousalueen ja sponsorien – kiitos Lämpö-Kuningas/Pvi ja Ylämyllyn K-kauppias! - tuella.

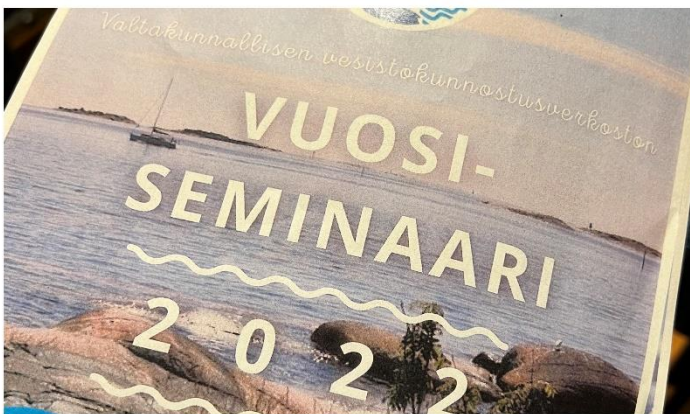

Kuva 7. Karjalan Erämessuilla Kontiolahdella oltiin ensimmäistä kertaa. Uusi teltta ehti tapahtumaan, kasaus haastoi ensikertalaiset.

Vesistöihin yleensä ja järviyhdistyksen strategiaan liittyy paljon erilaisia asiakokonaisuuksia. Niitä hallinnoivat ja edistävät lukuisat organisaatiot ja ohjelmat, toimenpidekokonaisuudet ja rahoituskanavat. Kaikilla on omat toteutusaikataulunsa, kumppaneita etsitään ja asiantuntijuutta tarjotaan. On tärkeää olla tietoinen meneillään olevasta, esillä mahdollisena kumppanina ja tutustua muihin toimijoihin. Erilaiset infot, koulutustilaisuudet ja tapahtumat sekä live-tilaisuuksina että webinaareina ovat tärkeä osa yhdistyksen toimintaa.

Infot, koulutustilaisuudet: alustuksia ja osallistumista

- 4.4.22 Polvijärven kunnanhallituksen kokous: Pro Höytiäisen hankkeiden tuloksista ja sekä tulevista hankkeista
- 12.4.22 Höytiäisen kalatalousalueen vuosikokous, Joensuu: Pro Höytiäisen toiminnan esittely
- 9.5.2022 Ennallistamisilta, Joensuu
Kohtuus Vaarassa -kansalaisliikkeen, Joensuun Seudun Luonnon ystävien ja Savo-Karjalan Luontoliiton järjestämä keskustelutilaisuus Pohjois-Karjalan soiden, metsien ja vesistöjen ennallistamisesta sekä mahdollisuuksista osallistua ennallistamisaskareisiin. Pro Höytiäisen puheenjohtaja esitteli yhdistyksen toimintaa puhtaan, leväkukinnoista vapaan ja kalaisan Höytiäisen puolesta.
- 11.06.2022 Purokunnostuspäivät, Savonlinna
- 15.-17.9.22 Joensuun Kirjallisuustapahtuma: Vesi kirjallisuudessa ja toisissa taiteissa
- 23.-25.8.22 Vesistökunnostusverkoston vuosiseminaari, Kokkola

Kuva 8. Valtakunnallinen vesistökunnostusverkosto kokoaa tutkijoita, toimijoita ja tietoa yhteen pariaksi päiväksi, kesällä 2022 tapaaminen oli Kokkolassa.

Webinaarit - alustuksia ja osallistumista

25.1.22	Maa- ja metsätalouden vesienhallinta – suunnittelusta käytäntöön webinaari ja työpaja (SuVaKi)
19.5.22	Vesistökunnostushankkeiden viestintäwebinaari (SuVaKi)
31.5.-1.6.	100 ratkaisua maa- ja metsätalouden vesiensuojelun edistämiseksi – konferenssi Ratkaisuja ja työkalujen esittely osat 1 ja 4: alustukset (SuVaKi- hanke)
8.6.22	Vesistökunnostushankkeiden viestintäwebinaari (SuVaKi)
5.-6-10.22	Uusi tieto käyttöön – uudet menetelmät maa- ja metsätalouden vesienhallinnassa, (SuVaKi)

Em. tilaisuuksien ohella hankkeisiin on liittynyt lukuisia ohjausryhmien ja työryhmien palavereja, myös eri sidosryhmien kanssa käytäviä neuvonpitoja.

Sidosryhmätyö

Tärkeää sidosryhmätyötä toteutetaan tapaamisoin, yhteistyö- ja suunnittelupalaveroin ja valmistelevin kokouksin pääasiassa virtuaalisesti. Yhteydenpitoa oli erityisesti ELY-keskuksiin, kuntiin ja tutkijoihin, myös muihin järviyhdistyksiin, Höytiäisen osakaskuntiin ja kalatalousalueeseen sekä alueen yrityksiin, maanomistajiin ja hankekumppaneihin, kuten Oulun yliopiston tutkimusyksikköön, Watec Consultingiin, Karelia AMK:iin, Savonia AMK:iin, PKLTY:een, metsähallitukseen ja toiminta-alueen metsästyseuroihin ja mm. Kiskonjoen yhteismetsäalueeseen.

Rahoittajien kanssa palaverissa etsittiin teemojen mukaisia liittymispintoja eri ohjelmiin ja mahdollisuuksia eri rahoituskanaviin. Hankepalaverien tavoitteena oli löytää yhteinen tahtotila kuntien kesken Höytiäisen eteen tehtävän työn edistymiseksi, valottaa vesienhoidon resursseja, merkitystä ja tarpeita Höytiäisellä kuntapäätäjille ja virkamiehille, lisätä keskinäistä luottamusta ja madaltaa yhteistyön kynnystä.

Pro Höytiäinen on osallistunut myös Kontiolahden järjestöjen neuvottelukunta Kon-Janen toimintaan. Kon-Jane on perustettu 19.11.2019 eri yhdistysten yhteistyön lisäämiseksi ja kuntavaikuttamisen työkaluksi. Pro Höytiäisen edustajana Kon-Janessa toimi 2022 Eija Hakala varajäsenenään Ulla Siippainen. Käsiteltävänä asiana lähinnä Kontiolahti 150 -vuotta juhlallisuuudet.

Toiminnan kannalta sidosryhmäyhteistyö on tärkeää ja hankerahoitus edellytys. Se tarkoittaa luottamuksellisten välien luomista ja ylläpitoa sekä jatkuvaa monikanavaista rahoitushakua.

Vuoden 2022 aikana hakemuksia tehtiin mm. seuraavista teemoista ja seuraaviin kanaviin:

Hanketyö - haut, toteutus, raportointi:

Rahoituksen haku – hakemus odottaa päätöstä:

- Puhakanlahden lintuveden kunnostus / Helmi-ohjelma
- Höytiäisen Lämminlahden vesialueen kunnostus / Vesiensuojelun tehostamisohjelma
- SuVaKi2/purot ja norot / Maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ohjelma

Hankkeet, joiden toteutus meneillään:

- Höytiäisen valuma-alueiden kunnostus, Pilotit osa 2 – toteutus: Puhakanlahden kosteikko
- WVT-työkalusarja – Hartijoki-menetemään soveltuvan välineistön kehittäminen / PoSELY 14.3.22
- Metsäopisto 1 – Wirtavesitiimi vahvistaa osaamistaan
- Kiskonjoen nykytilan ja koskipotentiaalin arvioiminen / apuraha opinnäytetyöhön, JSLY

Hankeraportointi -22 aikana valmistuneista hankkeista:

Tutkimus Höytiäisen Lämminlahden kunnostustarpeiden ja mahdollisuuksien selvittämiseksi / PoKELY
ks.: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-275-382-3>

Suometsien valumavesien käsittely ja ravinteiden kierrätys puuhakebioreaktorilla Kiskonjoen valuma-alueella, SuVaKi / PoPELY, ks: <https://www.prohoytiainen.fi/toiminta-hankkeet/luonnonhoitoty/suvaki>

Hankkeet työllistävät paitsi laatimisvaiheessa (sisällöt, kumppanit, kustannusarviot), myös päärahoittajan myönteisen päätöksen myötä, jolloin alkaa omarahoitusosuuksien täyttymiseksi tarvittavan osuuden hakeminen täydentävistä rahoituskanavista ja/tai sponsorituen hankkiminen ja mahdollisesti talkoo-osuuksien täydentäminen. Eo. listauksessa ne eivät näy, mutta jokaista hanketta kohden päärahoittajan lisäksi on yleensä vähintään talkoot, useimmiten talkoiden lisäksi monta osarahoittajaa. Kaikille rahoittajille on omat raportointivaatimuksensa.

Lisäksi

Toimintakertomukset Toke2021 ja Wirtavesitiimin ToKe 2021 sekä
Tosu 2023 ja WVT:n ToSu 2023 laadittiin toimintakertomusvuoden aikana.

Lausunnot

Edunvalvontaa ja vaikuttamistyötä tehtiin kuluvan vuoden aikana lähinnä kokouksiin osallistumalla ja niitä järjestämällä. Lausuntoja ei kuluvana vuonna tuotettu.

Talkoot

Yhdistystoiminta on vapaaehtoistoimintaa, joskaan toiminnan organisointi ja/tai tavoitteiden toteuttaminen ei realisoidu useinkaan pelkästään vapaaehtoisvoimin. Silloin tavoitteiden toteuttaminen on mahdollista hanketoiminnan kautta. Rahoitussuunnitelman osaksi hyväksytään useimmissa rahoituskanavissa talkoot. Se on pienille ja varattomille yhdistyksille tärkeä mahdollisuus, saada joukkovoimalla tuloksia aikaan ja edistää yhteisiä asioita. Talkoot ovat myös yhteisöllisyyttä ja/tai merkityksellisyyttä lisäävää, yhdistystoimintaan osallistavaa toimintaa ja jo sinällään syy olla mukana.

Hankkeiden myötä talkoot ovat kokeneet renessanssin, kun työpanokselle voidaan määrittää rahallinen arvo ja sillä saadaan lunastettua muuta rahanarvoista toimintaa tai investointeja tavoitteiden edistämiseksi. Samalla talkoiden luonne on monipuolistunut koskemaan suorittavien töiden lisäksi yhä enemmän kokous- ja seminaariosallistumista matkoineen, asiantuntijapanosta ja suunnittelua.

Pro Höytiäisessä tehtiin vuoden 2022 aikana talkoita lukemattomia, varmasti useita tuhansia tunteja sekä talkoiden perinteisemmässä mielessä että osana hankkeita. Talkoot mahdollistavat yhdistyksen yltämisen asetettuihin tavoitteisiin, samalla ne ovat osa toiminnan itseisarvoista ydintä – osallistumisen kautta todentuu ajatus siitä, että järvi on yhteinen.

Talkoisiin, myös osana hanketyötä, osallistuivat täysipainoisesti kaikki hallituksen jäsenet, myös havainnointiverkosto, roskaretket, Wirtavesitiimi ja TaTut. Yhdistyksen jäsenenä aktiivisesti toimivien osuus oli ilahduttava.

Tiimien toiminta

 Havainnointiverkosto jatkaa työtään Pirkko Väistön luotsaamana. Vuoden aikana mukaan tuli 11. mittauspiste uuden havainnoitsijan kautta. Verkosto viestii WhatsApp-ryhmänä. Näkösyvyysmittaustulokset toimitetaan ELY-keskukselle syksyllä mittauskauden loputtua ja kooste mittaustuloksista saadaan yleensä huhti-toukokuussa. ELY:n Minna Kukkonen vastaa näkösyvyyskartan ajantasaistamisesta.

Höytiäisellä on myös kaksi valtakunnallista levähavaintopistettä, Kontioniemi ja Uittosalmi. Levät havainnoidaan kesällä kerran viikossa ja tulokset löytyvät Syken ylläpitämästä Järvi-Wikistä.

Kuva. Havainnointiopastusta kiinnostuneille.

 Roskaretket kohdistuivat toimintavuonna Vierevänniemen uimarannalle ja luotsina toimi myös suunnittelusta vastannut Ulla Siippainen. Mukana oli tuttuja kasvoja ja ihka uusia roskaretkeläisiä (kuva alla).

Ajatus roskaretkistä on peräisin valitettavista havainnoista: saaret ovat sotkuisia eikä rantojen retkikohteistakaan välitetä kerätä omia roskia mukaan. Erityisesti rannat ovat olleet välillä muoviroskaa täynnä. Retket on toteutettu pienimuotoisina toiminta-avustusten turvin jo viitenä kesänä. Osallistujia on ollut 10-20 henkilöä.

Retkien kasvattaminen vaatisi paljon kuljetuskalustoa. Kiinnostusta siihen on, koska joka kerralla mukana on ollut ihmisiä, joille Höytiäinen ei ole tuttu tai jotka kenties muuten eivät pääsisi käymään Höytiäisen saarissa.

Tietoa roskaretkistä on jaettu paitsi oman yhdistyksen jäsenistölle myös kyläyhdistyksille, joita on kannustettu järjestämään omia roskaretkiään.

Retket on tehty yhteistyössä Kontiolahden ympäristöpäällikön kanssa, myös Kontiolahden luonnonystävät on ollut yhteistyökumppanina. Samalla on pyritty välittämään tietoa roskaantumisesta ja mietitty yhdessä mahdollisuuksia vähentää välinpitämätöntä suhtautumista ympäristön tilaan.

- *arviolta 1ha kunnostettuja koskialueita Kiskonjoella ja Aisusjoella
 - * vedenlaatututkimuksia Rauanjoen ja Kiskonjoen uomilla mm. SuVaKin käyttöön
 - * Karelia AMKin energia- ja ympäristötekniikan kurssien (3 kpl) kanssa toteutettiin 4 yhteistä kunnostus- ja tutkimuspäivää
 - * täsmäkunnostuksiin löytyi uusia aktiiveja
 - * kaksipäiväiset avoimet talkoot Kiskonjoella
 - * meneillään olevat hankkeet (Metsäopisto 1 – Wirtavesitiimi vahvistaa osaamistaan; WVT-työkalusarja - Hartijoki- menetelmään soveltuvan välineistön kehittäminen)
 - * yhteistyö opinnäytteen edistämiseksi Kiskonjoen nykytilan ja koskipotentiaalin kartoittamiseksi + apurahahakemus
 - * kohteiden ilmapideointia
- (ks. lisää Wirtavesitiimin ToKE 2022)

*) WVT organisoitui loppuvuodesta 2020 ry:n jokiosastoksi ja määritteli tehtävikseen ensi vaiheessa kerätä ja/tai tuottaa luotettavat lähtötiedot nykytilanteesta ja inventoida avainalueet, päivittää toimenpidesuunnitelmia kalastuslain hengessä ja Vuoksen taimenkantojen hoito-ohjelman mukaisesti ts. luoda jokikohtaiset suunnitelmat, toteuttaa suunnitelmien mukaisia kunnostuksia ja organisoida talkoita, huolehtia seurannasta ja tarkkailusta, kehittää toimintaa edelleen.

Kuva. Heittokalastus on osa taimenkantatutkimusta. Rasvaeväisiä ts. uhanalainen istutettu taimen on selviytynyt talvesta.

Kuva. Pienellä porukalla lähdetään spontaanisti täsmäkunnostuksiin

Kuva. Karelia AMK:n ympäristötekniikan opiskelijoita tutustumassa virtavesillä tehtäviin kunnostuksiin

Kuva. Kerran vuodessa syksyllä on avoimet kunnostustalkoot. Nyt saimme ministerin miehineen koko päiväksi Kiskonjoelle – avarrettiin penkkoja, rakennettiin poikaskivikoita, pöyhittiin kutusoraikoita ja testattiin työkalujen protoja.

Höytiäisen Wirtavesitiimi aka. Pro Höytiäisen jokiosasto 2022:

- Strateginen suunnittelu ja operatiivinen toiminta Seppo Hirvonen, Joensuu
- Operatiivinen toiminta, suunnittelu ja välineistö, Paavo Ronkainen, Joensuu
- Asiantuntija ja sparraaja Juha-Pekka Saarelainen, Vantaa/Polvijärvi
- Menetelmät, tarkkailu ja seuranta sekä dokumentointi, Jyrki Repo, Polvijärvi
- Koordinointi ja Pro Höytiäisen tavoitteet, hankebyrokratia, viestintä, Kirsi Karhio, Polvijärvi

WVT:n messenger-ryhmässä ajatuksia vaihtaa tusina aktiivista, jotka ovat mahdollisuuksiensa mukaan myös valmiudessa täsmäkunnostuksiin. Lisäksi mukana on sekä jo vakiintunutta että uutta talkooväkeä, virtavesiaktiiveja että asiaa symppaavia isompiin talkoisiin.

 Tapahtumatuotantotiimi perustettiin keväällä 2022 ja se kokoontui 2 kertaa suunnittelemaan toimintaansa.

Tatut vastaa kollektiivisesti tapahtumien suunnittelusta ja organisoinnista, varainhankinnasta ja jäsenyyden kehittämisestä. Mukana Tatuissa -22 olivat Eija Hakala, Heli Kaarniemi, Kirsi Karhio, Seija Karttunen, Lea Kervinen, Mikko Lahti, Kai Paavilainen, Ulla Siippainen ja Pirkko Väistö. Tapahtumiin osallistuttiin, ks. ed. konkreettinen tekeminen.

Yhdistyksen toimintaa sujuvoittaa Polvijärven kunnan tarjoama tila, kiitos siitä. Tilan myötä saatiin yhdistyksen tuotteet, tarvikkeet ja työvälineet säilytykseen saman katon alle ja helpommin toimijoiden tavoitettaviksi. Myös kokoontuminen pienellä porukalla onnistuu.

Varainhankinta

Toiminta-avustushakemukset kuntiin jätettiin 30.03.22. Polvijärvi teki kielteisen päätöksen, koska haku ei tunnista järviyhdistykselle sopivaa kategoriaa. Tämä päätös oli ensimmäinen laatuaan, hämmentävä ja aiheutti palautekeskustelua. Kontiolahti myönsi avustuksen tapahtumateltan hankintaan.

Paikallinen K-kauppa, Nuotta, ja sen uudet yrittäjät päättivät jatkaa yhteistyötä järviyhdistyksen kanssa ja kohdensivat tukensa Wirtavesitiimin toimintaan "ruokakassein" ts. maastopäivien eväillä. Päätös tukemisesta tehtiin 2021 ja toteutui kevään pienryhmäkunnostuksissa ja pienesti myös syksyn talkoissa.

Varainkeruutuotteiden myyntiä toteutettiin useissa tapahtumissa.

TIEDOTTAMINEN

Ulkoinen tiedottaminen

Hallituksen ja myös tiimien jäsenten on ollut tapana osallistua mahdollisuuksien mukaan erilaisiin tilaisuuksiin, joissa on saanut kertoa yhdistyksestä ja sen toiminnasta laajemmalle yleisölle.

Yhdistyksen kotisivut www.prohoytiainen.fi toimivat lähinnä arkistona, ja odottavat päivityksiä.

Facebook-sivusto <https://www.facebook.com/prohoytiainen/> nostaa esiin Höytiäistä ja sen teemoja sekä yleisemmin vesistöihin ja ympäristöön liittyviä juttuja ja omia tapahtumia ja on saanut tasaiseen

tahtiin lisää seuraajia, vuoden lopussa seuraajia oli lähes tuhat (1000), noin 200 enemmän kuin edellisvuonna.

Valokuvat someen ja raportteihin, haastattelut, tiedotteet ja jutut ovat iso osa toimintaa ja sen näkyväksi tekemistä, johon osallistuvat myös useat yhdistyksessä aktiivisesti toimivat.

Mediayhteistyö on ollut positiivista, näkyvyyttä on saatu mukavasti, osa siitä alla:

Kodin Pellervo toukokuu 2022

Karjalainen

12.3.2022 16:06 Hannu Kauhanen

Virtavesikunnostukset ovat hyvässä myötätulessa - Höytiäiselle laadittiin käyttö- ja hoitosuunnitelma

Outokummun Seutu

Julkaistu 28.2.2022 08:46 Hanna-Leena Kunttu

[Tutkimustyö Lämminlahdella jatkuu - Tarkoituksena on selvittää vesistöalueen nykytila ja miettiä keinoja sen kohentamiseksi –](#)

Höytiäiseen kuuluvan Lämminlahden tilan tutkimukset jatkuvat. Viime kesän ja syksyn aikana Kontiolahden ja Polvijärven rajalla sijaitsevalla vesistöalueella tehtiin kenttätutkimuksia pitkälti ammattik...

www.outokummunseutu.fi

Julkaistu 24.3.2022 03:46 Hanna-Leena Kunttu

"Silmämääräisestikin näki, ettei järvi voi hyvin" – Kirsi Karhio soisi, että Pro Höytiäinen olisi kaikkien polvijärveläisten ja kontiolahtelaisten yhteinen asia

Kirsi Karhio on toiminut Pro Höytiäisen puheenjohtajana seitsemän vuotta, vuoden 2015 keväästä lähtien.

Puhdas vesi. Näihin kahteen sanaan tiivistyy Pro Höytiäinen -yhdistyksen tärkein tavoite ja olemassaolon syy. Keinoja tavoitteen saavuttamiseksi on useita, niin monta, että se on saanut osakseen myös kritiikkiä. On kyselty, pitääkö yhdistyksen todella toimia niin laajalla skaalalla.

Pro Höytiäisen Metsäopisto-hankkeelle lopulta tuki myös Polvijärven kunnalta - "kunnan rahoitusosuudesta hankkeisiin neuvoteltava jatkossa aikaisemmin"

Kuva: Pasi Huttunen 7.4.2022 14:47

Pro Höytiäisen Metsäopisto-hankkeelle rahoitusta myös maakuntaliitolta - kokonaisbudjetti 52 058 euroa

Kuva: Pasi Huttunen 20.4.2022 15:43

[ETUSIVU](#) / [UUTISET](#)

/ VESISTÖJEN KUNNOSTAMISESSA RIITTÄÄ TYÖTÄ -
VIINIJÄRVEN JA HÖYTIÄISEN ALUEELLA TÄYTYISI
SAADA VÄHENNETTYÄ VESISTÖJEN KUORMITUSTA
SELVÄSTI

Julkaistu 15.5.2022 05:54 | Päivitetty 15.5.2022 08:58

Pasi Huttunen

Vesistöjen kunnostamisessa riittää työtä - Viinijärven ja Höytiäisen alueella täytyisi saada vähennettyä vesistöjen kuormitusta selvästi

TILAAJILLE

Järviyhdistykseen keväällä perustettu tapahtumatuotantotiimi näkyy kesällä eri puolilla Höytiäistä

Elo-syyskuussa tarvitaan taas käsivarsia ja lihasvoimaa, kun Höytiäiseen laskevia jokia ennallistetaan. Kuva talkoista vuodelta 2020. Kuva: Pia Paananen

12.6.2022 05:31 - Pia Paananen

Järviyhdistys Pro Höytiäisen toimijoista on syntynyt tapahtumatuotantotiimi, joka vastaa järviyhdistyksen näkyvyydestä, osallistuu erilaisiin tilaisuuksiin ja järjestää myös omia tapahtumia.

Wirtavesitiimin uomakunnostukset käynnistyivät: "Ojittamalla ollaan muutettu ekosysteemejä enemmän kuin äkkiä tulee ajatelleeksi"

Jyrki Repo ilmaa soraikkoo Rauanjoella. Kuva: Pia Paananen

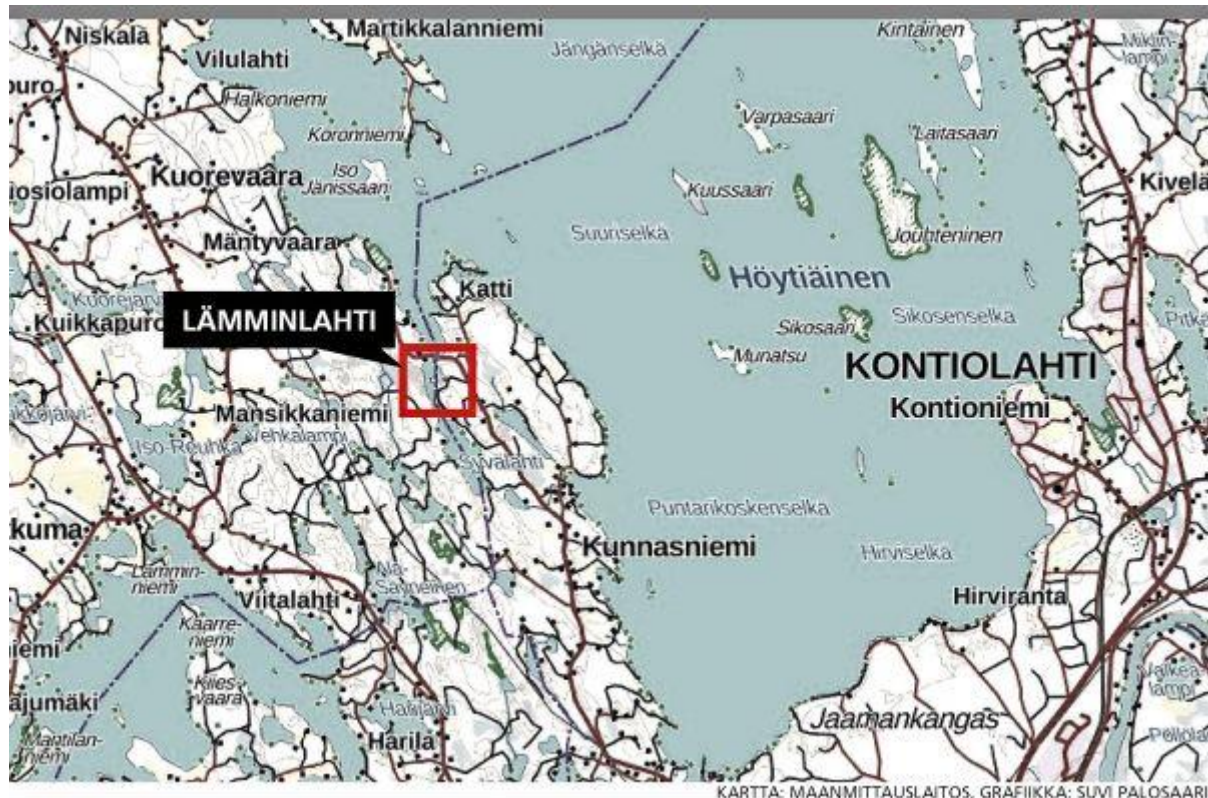
1.7.2022 05:31

Pia Paananen

Pro Höytiäisen Wirtavesitiimin **Seppo Hirvonen, Paavo Ronkainen, Jyrki Repo** ja **Vesa Tuomi** työskentelevät rauhalliseen ja täsmälliseen tahtiin Rauanjoen koskialueella. (...)

Julkaistu 11.3.2022 11:44 | Päivitetty 10.3.2022 13:46
Hanna-Leena Kunttu

Tutkimustyö Höytiäiseen kuuluvalla Lämminlahdella jatkuu: kenttätutkimuksia tehdään maaliskuun aikana, tarkoituksena selvittää vesistöalueen nykytila ja miettiä keinoja sen kohentamiseksi

Suvi

Palosaari Lämminlahti sijaitsee Huhmarisen lähellä, puoliksi Kontiolahden ja puoliksi Polvijärven kunnan alueella.

Höytiäiseen kuuluvan Lämminlahden tilan tutkimukset jatkuvat. Viime kesän ja syksyn aikana Kontiolahden ja Polvijärven rajalla sijaitsevalla vesistöalueella tehtiin kenttätutkimuksia pitkälti ammattikorkeakouluopiskelijoiden voimin. Talven aikana näytteitä on kerätty lisää – viimeksi maastoon jalkauduttiin helmikuun puolivälin paikkeilla.

- Tuolloin mitattiin syvänteen happitilanne ja todettiin, että se on hapeton, limnologi **Tarmo Tossavainen** kertoo.
- Tulos oli odotettu: jos vesistö on hapeton jo avovesikaudella, ei ole mitään syytä olettaa tilanteen olevan toinen silloin, kun järvi on jäässä.

Järvellä ja sen rannoilla toimii Pro Höytiäinen

Elo-syyskuussa tarvitaan taas käsivarsia ja lihasvoimaa, kun Höytiäiseen laskevia jokia ennallistetaan. Kuva taimenten palautusistutuksesta Kiskonjoelta. Joessa ruutupaita virtavesiaktiivi Juha-Pekka Saarelainen, tilannetta tallentavat vas. Esa Nevalainen ja Kirsi Karhio sekä Jyrki Repo. Kuva: Kimmo Kirves

14.7.2022 09:45 **Pia Paananen**

Järviyhdistys Pro Höytiäisen toimijoista on syntynyt tapahtumatuotantotiimi, joka vastaa järviyhdistyksen näkyvyydestä, osallistuu erilaisiin tilaisuuksiin ja järjestää myös omia tapahtumia. Järviyhdistyksen tapahtumatyöryhmän puheenjohtaja, Teerisaassa mökkeilevä **Kai Paavilainen** esittelee tapahtumatiimin vuosikelloa, johon on merkitty muun muassa osallistumiset Varparannan kyläjuhliin, Polvijärvipäiville ja Kontiolahtipäiville. Osallistumisten ja esittelypisteiden sisältö mietityttää ja olisi monta vaihtoehtoa toteuttaa esittelypiste: voisi esitellä Höytiäisen saarien ja rantojen taukopaikkoja, esitellä lapsille ja perheille kalalajeja tai sitten keksiä jotain ihan muuta, juuri kyseiseen tapahtumaan ja paikkaan sopivaa. (...)

Tutkimukset ovat osoittaneet, että Höytiäisen Lämminlahti on hapeton

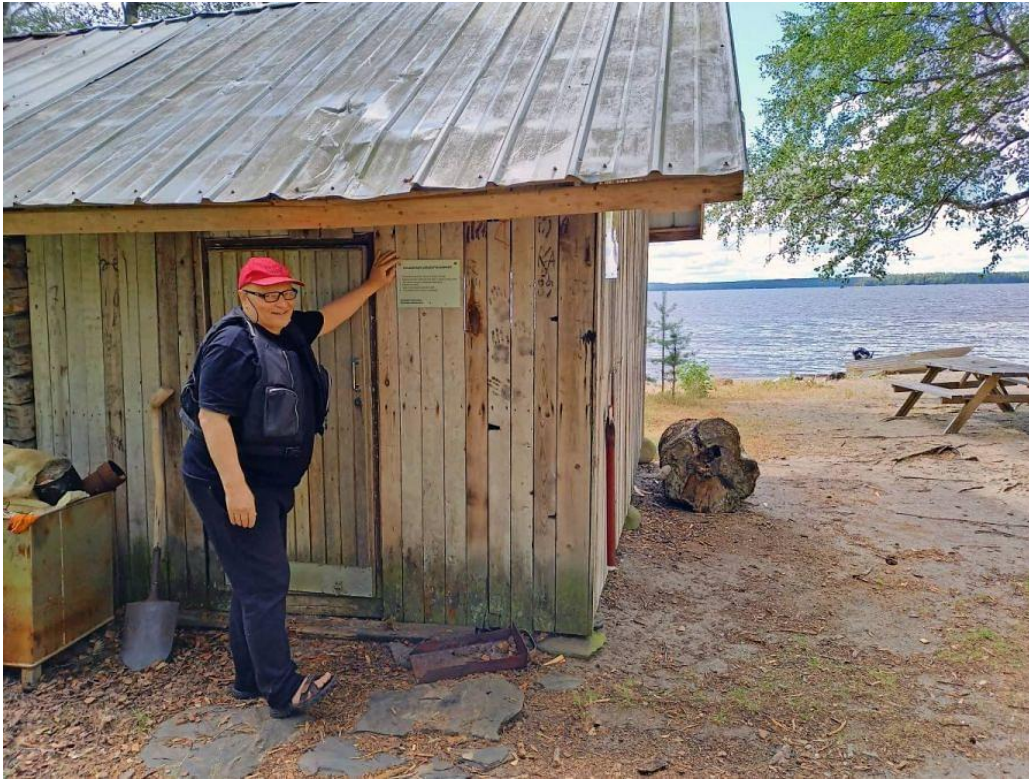

Heli Kaarniemi mökkeilee Lämminlahden Kontiolahden puoleisella rannalla. Kuva: Hanna-Leena Kunttu

30.8.2021 09:02 **Hanna-Leena Kunttu**

Höytiäiseen kuuluvan Lämminlahden tilaa tutkitaan parhaillaan. Viime viikolla vesistöalueella tehtiin happi- ja ph-mittauksia sekä analysoitiin sen vesi- ja rantakasvillisuutta. Ensimmäiset tutkimustulokset vahvistavat, että Lämminlahtea vaivaa vakava happiongelma.

Kalasaunaperinne elää edelleen Höytiäisellä – rahaa ja talkoohenkeä tarvitaan, jotta kalasaunat säilyvät tulevienkin sukupolvien ilona

Ari Lappalainen uskoo, että kalasaunaperinteen vaalijoita riittää. Kuvassa Lappalainen Jeren kalasaunalla. Kuva: Merja Mustonen

12.8.2021 10:30 Merja Mustonen

Höytiäisellä elää perinne, jota ei samassa laajuudessa tapaa enää missään muualla. Järven sadoista saarista kahdeksassa on pystyssä kalasauna, useimmiten vaatimattoman harmaa, pieni mökki, joka on kenen tahansa vesillä liikkujan käytössä taukopaikkana tai vaikkapa yösimana.

TILAAJILLE

Vesistöt, yhteinen aarteemme

Kirjoittaja on Pro Höytiäisen puheenjohtaja (prohoytiainen@gmail.com)

Maailmalta hyökyy huolestuttavia uutisia vesistä ja niiden tilasta. Thames-joki Britanniassa kuivuu helteisen ja sateettoman kesän vuoksi ja maahan on asetettu vedenkäyttörajoituksia. Kalat ja vesieliöstö kärvistelevät hapen puutteessa. Po-joen laakso Italiassa kärsii kuivuudesta. Vaikutukset kohdistuvat vesivoima- ja maataloustuotantoon, maan suurin makean veden varasto on uhattuna. Koko Välimeren alue uhkaa muuttua elinkelvottomaksi, kun helleaaltojen myötä maanviljelys on vaikeuksissa ja veden riittävyys jo kriittisellä tasolla. (...)

Metsän henki 4/22

Bioreaktori puhdistaa valumavesiä

ks. s. 8-9: https://issuu.com/upmmetsa/docs/mh0422_issuu

AJANKOHTAISTA TALVI Pohjois-Karjalan Polvijärvellä on rakennettu bioreaktori, joka voi vähentää merkittävästi vesistöjen ravinnekuormaa. VESISTÖT KUVA JYRKI REPO Bioreaktorikenttä on valmistunut: vasemmalla olevassa reaktorissa on suodatinaineina biohiiltä ja lehtipuuhaketta, oikealla pelkkää lehtipuuhaketta. Keskellä on murskeella vuorattu eli eroosiosuojattu ylivirtaamaoja, jonka alkupäässä laskeutusallas. BIOREAKTORI PUHDISTAA VALUMAVESIÄ 8 – METSÄN HENKI 4/22 ympäristö. Se tuottaa alueelle hyvinvointia ja elinvoimaa”, Karhio sanoo. Bioreaktori sijaitsee maan alla Pohjois-Karjalan Polvijärvellä, Suursuon valuma-alueella. Suolta tulevan ojan molemmin puolin on kaivettu kaksi allasta, joihin suo-ojan vedet johdetaan putkia pitkin. Bioreaktoreiden materiaaleina on käytetty lehtipuuhaketta ja biohiiltä. Kalvot varmistavat sen, ettei altaisiin päädy ulkopuolelta vettä tai muita materiaaleja. Routamatot taas estävät jäätyminen. Puhdistustulosta arvioidaan vesianalyysien. ”Tavoitteena on, että turvepohjaisilla mailla olisi jatkossa vastuullista harjoittaa metsätaloutta. Suomi tarvitsee vesistönsä puhtaina.” Lue lisää: prohoytiainen.fi ”Suomi tarvitsee vesistönsä puhtaina.” Lue lisää: prohoytiainen.fi

Sisäinen tiedottaminen

Sisäinen tiedottaminen hallituksen jäsenten kesken – kokouskutsut ja tilannekatsaukset – on hoidettu pääosin sähköpostitse. Kokousmuistiot laaditaan informatiivisiksi, jotta keskustelut ja päätökset välittyvät myös kokouksiin estyneille sekä muistin tueksi. Messenger-ryhmä/WVT ja Tatut, WA-ryhmä/havainnoitsijat sekä kahden välinen viestintä yhdistystoimintaa koskien on aktiivista.

Toiminnasta ja ajankohtaisuuksista tiedottaminen jäsenistölle tapahtuu jäsenkirjeen kautta. Jo 95 % jäsenistöstä on sähköpostin tavoitettavissa, 5% saa jäsentiedotteen perinteisenä paperipostina. Vuoden 2022 aikana tuotettiin viisi (5) jäsenkirjettä.

Tiedonvaihto on toiminut myös toiseen suuntaan: yhdistyksen jäsenet ovat olleet yhteydessä mm. kalaston tilan, levähavaintojen, umpeenkasvun ja yleensä rehevöitymisen kysymyksissä sekä tuoneet ideoitaan esiin toiminnan kehittämiseksi ja myös olleet toteuttamassa niitä yhdessä hallituksen kanssa (esim. roskaretket, havainnointi, virtavesikunnostukset, ilmavideointi kohteilla, erilaiset tapahtumat).

LOPUKSI

Toimintakautena 1.1.2022–31.12.2022 Pro Höytiäinen ry keskittyi erilaisiin kunnostuksiin liittyviin toimiin kuten Kiskonjoen poikasistutukset ja Kiskonjoen nykytilaa ja kunnostustarpeita koskevan opinnäytteen tukeminen, virtavesikunnostukset Kiskonjoella, Rauanjoella ja Aisusjoella sekä tutkimusmenetelmien kehittäminen Kiskonjoella (bioreaktorit Suursuon valuma-alueella), valmistelevat työt Puhakanlahden kosteikkotyömaalla, Lämminlahti -selvityksen kommentointi, WVT-työkalusarjan ideointi, tuottaminen ja testaus, havainnointityö järvellä ja roskaretkien toteutus, myös hankkeiden raportointi sekä uudet rahoitushaut. Vuoden aikana jätettiin hankehakemukset kolmesta eri teemasta (lintuveden ennallistaminen, vesialueen kunnostukset, valuma-aluekartoitukset,) kolmeen eri rahoituskanavaan sekä toiminta- ja kohdeavustusanomukset kuntiin (Höytiäisen järvihiiri, Kirkkoveneretket kalasaunasaariin).

Yhteistyö on edellytys kaikelle toiminnalle. Sekä toiminnan suunnittelussa että rahoituksessa ja itse toiminnassa tarvitaan kumppaneita. Omarahoitusosuudet hankkeissa ovat iso ja työläs haaste aina vain. Tapauskohtaiset neuvottelut tiukoilla aikatauluilla vievät resursseja. Kuntien sitoutumiseen tällaiseen nopean toiminnan hanketyöhön ei ole löytynyt selkeää käytäntöä toimintavuosien aikana eikä alueella ole juuri muita kanavia omarahoituksia kattamaan. Kuntakumppanuuksia pitää edelleen vahvistaa ja pitää hankemaa toimintamallia esillä. Pitkäaikaiset sponsorit yhdistyksen toiminnalle ovat ikuinen tavoite 😊.

Kaiken kaikkiaan toimintavuosi oli ilahduttava eikä vähiten ajallaan valmistuneiden hankkeiden ja uusien aktiivien vuoksi. Akkujen latauduttua jatketaan uuteen vuoteen 2023.

Kiitos kaikille järviyhdistyksen vuoteen 2022 osallistuneille ja hengessä mukana eläneille!

 Järvi on yhteinen.

01.03.2023

Pro Höytiäinen ry:n hallitus